

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย

Determinants Affecting the Behavior to Become New Agricultural Entrepreneurs in Thailand

Received 22 November 2021

Revised 30 November 2021

Accepted 21 December 2021

ชมพูนุท ดั่งจันทร์, สุรินทร์ ชุมแก้ว,

เกวลิณ สุวรรณศิลป์, นิชมน ชันแก้ว, รจนา เสนศรี,

ศุภวัฒน์ แซ่ไคว้, และอนันตญา หนูชัยแก้ว

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Chompunoot Duangjan, Surin Chumkaew

Kawalin Suwannasin, Nichamon Khankleaw, Rotjana Sansri

Suppawut Sae-Kow, Anantaya Noochaikaew

Prince of Songkla University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของมิติส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม และการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกรอบแนวคิดทางการวิจัยด้านทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ร่วมกับปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer: YSF) ในเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 181 คน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมและบรรทัดฐานส่วนบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 25.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเชิงนโยบายและส่งเสริมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรของหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาศักยภาพและความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ต่อไป

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่, ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน, พฤติกรรม

Abstract

The purpose was to study personal and environmental dimensions which included entrepreneurial attitude, personal norm, perceived behavioral control and government

financial support having an affect on the behavior in becoming new agricultural entrepreneurs. The quantitative research was employed through a theory of planned behavior and environmental supporting factor in driving the development of the modern operators. The sample group was 181 young smart farmers from the new farmer incubator network. It is found through multiple regression analysis that the perceived behavioral control and personal nom affect the behavior of becoming new agricultural entrepreneurs with forecasting power of 25.8% and at a statistical significance of 0.05. The results can be used as a guideline for policy management and supporting plans on becoming an agricultural entrepreneur. the management and plan imposed by government sectors, operators, and other related sectors with an aim to upgrade potentiality and reliability of the new generation of the aforesaid entrepreneurs.

Keywords: New Agricultural Entrepreneur, Theory of Planned Behavior, Behavior

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการเกษตรทั่วโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้ภาคการเกษตรทั่วโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในหลายปีที่ผ่านมาบทบาทของเกษตรทั่วโลกได้เปลี่ยนไปตามเป้าหมายของการพัฒนา (Sustainable Development Goals) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเกษตรแบบดั้งเดิมจะเป็นการเกษตรที่เกษตรกรเลือกทำการเกษตรตามวิถีชีวิตพออยู่พอกิน เพื่อดำรงชีวิตตามอัตภาพหรือดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพึ่งตนเองได้ การทำเกษตรแบบนี้เป็นการปลูกพืชระบบหมุนเวียน โดยเกษตรกรจะปลูกพืชผักหลายประเภทหมุนเวียนไปตามฤดูกาลและความเหมาะสมโดยไม่ได้มุ่งหวังที่จะค้าขาย ทำกำไร ซึ่งพืชผักที่เหมาะสมกับการทำเกษตรดั้งเดิมต้องไม่เน่าเสียง่าย สามารถเก็บผลผลิตไว้เพื่อจำหน่ายภายหลังได้ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการตลาด ไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในการทำเกษตร (อาชว์เตาลานนท์, 2558) ซึ่งหนึ่งในโครงการสำคัญภายใต้แผนการปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย คือ การพัฒนาเกษตรกรเป็นหนึ่งในเป้าหมายการขับเคลื่อนประเทศไทยตามโครงการประเทศไทย 4.0 ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรจากแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) ให้เป็นการเกษตรแบบสมัยใหม่ ที่เน้นให้เห็นความสำคัญด้านการบริหารจัดการและด้านเทคโนโลยี พัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในด้านการตลาดการวางแผนการผลิต ซึ่งเป็นแนวคิดมุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559) โดยเกษตรกรต้องมีรายได้ที่สูงขึ้นและเป็นเกษตรกรแบบผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการพัฒนาธุรกิจที่ทำกำไรในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง มีทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการโดยต้องตระหนักถึงโอกาสทางธุรกิจ มีความสามารถด้านการสร้างเครือข่าย มีทักษะการบริหารจัดการการตลาดและการขาย และการจัดการเชิงกลยุทธ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563) ดังนั้น การพัฒนาผู้ประกอบการจึงมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนา

เศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบกิจการ ก่อให้เกิดการสร้างโอกาสการจ้างงานและการกระจายรายได้

แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย Young Smart Farmer (YSF) ผ่านการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อกระจายแหล่งแลกเปลี่ยนในการเรียนรู้ให้ครอบคลุมกิจกรรมการเกษตรที่หลากหลายจนเกิดเป็นเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ตลอดจนมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับแนวคิดและสร้างเสริมกระบวนการมุ่งพัฒนาสู่ความเป็นผู้นำด้านเกษตร 4.0 (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563) ซึ่งในปัจจุบันเป้าหมายศูนย์บ่มเพาะฯ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงมีการวางแผนการทำงานและเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้เกิดผลในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถขยายผลการดำเนินงานออกไปเป็นศูนย์เครือข่ายย่อยสู่พื้นที่ชุมชนทั้งในระดับอำเภอและระดับตำบล ศูนย์บ่มเพาะฯ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมถึงเชื่อมโยงองค์ความรู้และนวัตกรรมสมัยใหม่ด้านการเกษตรที่เน้นการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการใช้การตลาดนำผลผลิตที่เน้นการพึ่งพาตนเอง มีเหตุมีผล และมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ศูนย์บ่มเพาะฯ ยังเป็นศูนย์กลางสนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ และศูนย์กลางในการขยายเครือข่ายแนวร่วม เกษตรกรรุ่นใหม่ให้กระจายไปสู่ชุมชนฐานรากและพื้นที่ส่วนย่อยของแต่ละชุมชนและเพื่อปรับเปลี่ยนจากเกษตรแบบดั้งเดิมมาเป็นผู้ประกอบการเกษตรให้เข้าใจถึงทฤษฎี เกิดจากความเชื่อของบุคคลในเชิงบรรทัดฐานทางสังคม เป็นการประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่สังคมยอมรับให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อการรับรู้ข้อมูลจากบุคคลในสังคม โดยประเมินถึงความน่าเชื่อถือของบุคคลซึ่งหากได้รับความเชื่อถือของบุคคลนั้น จะส่งผลให้บุคคลมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมหรือคำบอกเล่าของบุคคลนั้น หากบุคคลมีความเชื่อว่าได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลในทางบวกจึงทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

จากที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรผันตัวมาเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยจะทำการศึกษาทั้งในมิติด้านส่วนบุคคล (Individual) ได้แก่ ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม และมิติด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน (Environment) ได้แก่ การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรดั้งเดิมผันตนเองสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนั้น งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ในประเทศไทย นำไปสู่การได้เปรียบต่อการแข่งขันในบริบทประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer นับเป็นอีกหนึ่งหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยที่มีทิศทางแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเป็นการเตรียมพร้อมกับการสร้างบุคลากรด้านการเกษตรรุ่นใหม่ให้มีความทันสมัยและทำการเกษตรอยู่ได้ท่ามกลาง

การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและเป็นการกำลังสำคัญของภาคเกษตรในอนาคต ด้วยความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้และมีบทบาทสำคัญในการเป็นที่พึ่งแก่เพื่อนเกษตรกร สามารถสร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตรให้แก่ เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไป รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ชุมชนสามารถเติบโตทางเศรษฐกิจ (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563) ซึ่งการพัฒนาเกษตรกรเป็นหนึ่งในเป้าหมายการขับเคลื่อนประเทศไทยตามโครงการประเทศไทย 4.0 ซึ่งผลักดันให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเน้นการบริหารจัดการเกษตรสมัยใหม่และเทคโนโลยีโดยพัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านการตลาด การวางแผนการผลิต รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวคิดมุ่งเน้นพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) (Ajzen, 1991) กล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมโยงระหว่างทัศนคติและพฤติกรรม ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผลและถูกนำมาใช้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติ ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมของมนุษย์ โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนได้กล่าวไว้ว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมและสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมนั้น ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ทัศนคติต่อพฤติกรรม เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับผลที่อาจจะตามมาจากการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็นการประเมินของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวกับภาพรวมของพฤติกรรมใด ๆ ที่เกิดจากความเชื่อและผลที่น่าจะเป็นที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น โดยบุคคลมีความเชื่อว่าหากบุคคลทำพฤติกรรมใด ๆ แล้วส่งผลกระทบในทางบวก จะทำให้เกิดการสร้างทัศนคติในเชิงบวกต่อพฤติกรรมนั้น ในทางกลับกันหากบุคคลมีความเชื่อว่าเมื่อบุคคลทำพฤติกรรมใด ๆ แล้ว ได้รับผลกระทบในทางลบย่อมมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และหากมีทัศนคติในเชิงบวกต่อพฤติกรรมนั้นก็จะส่งผลให้มีเจตนาที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นตามไปด้วย 2) บรรทัดฐานของพฤติกรรมส่วนบุคคล เกิดจากความเชื่อของบุคคลในเรื่องบรรทัดฐานทางสังคม (Normative Beliefs) เป็นการประเมินความสามารถของบุคคลในการได้เห็นหรือรับข้อมูลจากบุคคลในสังคมโดยประเมินความน่าเชื่อถือของบุคคลนั้น ซึ่งหากมีความเชื่อถือต่อบุคคลนั้นก็จะส่งผลให้บุคคลมีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม ตามบรรทัดฐานทางสังคมของมนุษย์ มีความเชื่อและรับรู้ว่าจะหากบุคคลมีความสำคัญทั้งบุคคลที่มีความน่าเคารพนับถือ บุคคลที่บุคคลไว้วางใจ ให้ความเชื่อมั่น และบุคคลที่ใกล้ชิดได้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นด้วย 3) การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เกิดจากความเชื่อของบุคคลในปัจจุบันที่อาจส่งเสริมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นการประเมินของบุคคลว่าการแสดงพฤติกรรมยากหรือ่ายเพียงใดในสถานการณ์นั้น โดยพิจารณาจากความพร้อมของปัจจัยภายในที่เอื้ออำนวยต่อความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น หากปัจจัยภายในพร้อมก็จะส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ในทางกลับกัน หากปัจจัยภายในไม่เอื้อต่อบุคคล บุคคลนั้นก็จะไม่มีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าว (ฮาตาชิเบะ ภูทอง และสวมน ศิริกันต์, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้นำตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ คือ มิติด้านบุคคล ได้แก่ ทักษะคิดการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมและมิติทางด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน ได้แก่ การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐนำมาวิเคราะห์เพื่อทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ซึ่งแยกเป็น 4 สมมติฐาน ดังภาพที่ 1

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ทักษะคิดการเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

ทัศนคติของผู้ประกอบการจะขึ้นอยู่กับความเชื่อและผลที่อาจตามมาจากพฤติกรรมดังกล่าว โดยบุคคลที่เชื่อว่าหากบุคคลนั้นได้กระทำพฤติกรรมใด ๆ แล้วได้รับผลกระทบในทางบวก จะทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลนั้นได้กระทำพฤติกรรมใด ๆ แล้วได้รับผลในทางลบก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น จรียา กอสุขทวีคุณ (2561) กล่าวว่า การเข้าร่วมหลักสูตรในการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการสามารถยกระดับด้านทัศนคติในการเป็นผู้ประกอบการได้เช่นเดียวกับ Suprehatin and Shidiq (2020) กล่าวว่า ทักษะคิดการเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ นั่นคือ นักศึกษามีทัศนคติด้านบวกในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ ทัศนคติจึงเป็นแรงผลักดันที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ของนักศึกษา พิมพ์กา พูลสวัสดิ์ และดรณิกร สุปันตี (2561) ให้เหตุผลว่าทัศนคติเชิงบวกของบุคคลเป็นแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการใหม่ที่ดี

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 บรรทัดฐานส่วนบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

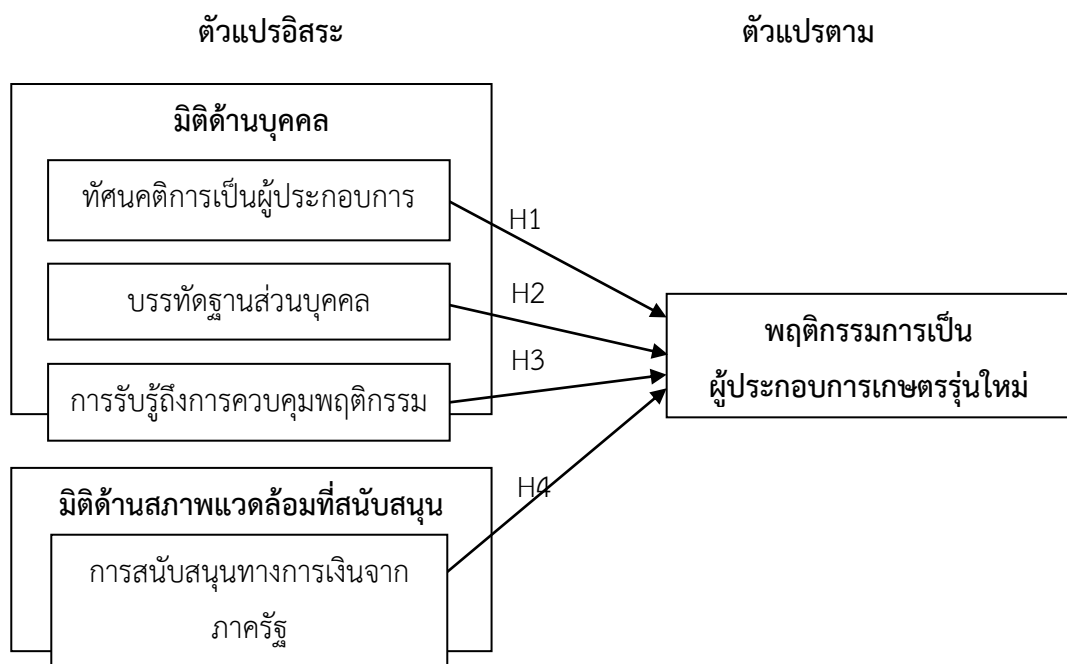
บรรทัดฐานส่วนบุคคล เป็นการเชื่อมโยงเกี่ยวกับความคิดของบุคคล จากประสบการณ์ที่พบเจอ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่มีความผูกพันกับจริยธรรมของบุคคลนั้น ๆ ชูตินันท์ จีระวงษ์ และดนุพล หุ่นโสภณ, (2558) ได้อธิบายว่า บรรทัดฐานส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ คือ จะต้องมีการใช้งานเพื่อให้มีผลต่อพฤติกรรม ด้วยเหตุนี้บุคคลจะต้องตระหนักถึงเงื่อนไขเฉพาะที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้อื่น ก่อนในครั้งแรกครั้งที่สองพวกเขาจึงรู้สึกว่าจะสามารถยับยั้งผลที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลเหล่านี้ได้เช่นเดียวกับ Rezaei et al (2019) กล่าวว่า บรรทัดฐานกลายเป็นแรงผลักดัน สู่พฤติกรรมความตั้งใจของผู้ประกอบการเกษตร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาต่อเกษตรกร

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม เป็นความเชื่อของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา รวมไปถึงการสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้น ๆ กรรณิการ์ กันธะรักษา และปริยกุล เลิศตระการนธ์ (2558) ได้อธิบายว่าหากบุคคลนั้นสามารถกระทำและควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ เขาจะเชื่อว่าเขาจะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาได้ดีเช่นเดียวกับ Suprehatin and Shidiq (2020) และ Awang, Amran, Md Nor, Ibrahim, and Razali (2016) กล่าวว่า การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของนักศึกษาเกษตร มีความเชื่อมั่นว่าประสบการณ์และทักษะจะทำให้ประสบความสำเร็จในธุรกิจ (Sahoo and Panda, 2019) และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ จะทำให้นักศึกษามีความเชื่อมั่นว่าจะประสบความสำเร็จในการเริ่มทำธุรกิจ

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างธุรกิจหรือเริ่มต้นธุรกิจใหม่สำหรับผู้ประกอบการ Levie and Autio (2008) ได้อธิบายว่าการสร้างธุรกิจจำเป็นต้องมีเงินทุนก่อนเป็นครั้งแรก การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ยากลำบากและการขาดแคลนเงินทุนในการริเริ่มธุรกิจถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ ความเข้มงวดของการปล่อยสินเชื่อเพื่อลงทุนในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างผู้ประกอบการ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของมิติส่วนบุคคล ได้แก่ ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของมิติด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน ได้แก่ การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

สมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 บรรทัดฐานส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงการเป็นผู้ประกอบการมีปัจจัยใดที่เป็นแรงผลักดันในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่และสามารถนำผลของการทำวิจัยไปกำหนดกลยุทธ์การวางแผนนโยบายส่งเสริมเกษตรกรที่มีแนวโน้มในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรอย่างเต็มตัว

2. เพื่อให้ผู้ประกอบการเกษตรเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่และเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองที่สามารถเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทยใช้การออกแบบสำหรับการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการ Young Smart Farmer ตัวอย่างของเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563) จำนวน 301 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการ Young Smart Farmer ของเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 181 คน ได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากสูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จากรายชื่อคือ ผู้ประกอบการ Young Smart Farmer ของเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 301 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 181 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามโดยการคำถามในการสอบถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ส่วนที่ 2 ข้อมูลคำถามเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ

พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมและการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ ส่วนที่ 3 ข้อมูลคำถามเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ พฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert Scale เป็นการวัดแบบเรียงลำดับความสำคัญ (Interval Scale) แบ่งเป็น 5 สเตล และผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ดังนี้

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนและความสอดคล้องของเนื้อหา (Content Validity) จากผลการทดสอบพบว่า คำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบความเชื่อมั่นต่อไปได้

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความเข้าใจตรงกันโดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ Young Smart Farmer ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 ตัวอย่าง หลังจากนั้น จึงวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สถิติและพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ 0.815 ดังนั้น แบบสอบถามจึงมีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมที่จะใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย และส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ประกอบการ Young Smart Farmer ของเครือข่ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 181 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-45 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ 4-6 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ มิติด้านบุคคล พบว่า ทักษะการเป็นผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D.=0.65) บรรทัดฐานส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20, S.D.=0.84) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D=0.62) มิติด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเห็นด้วยระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.41, S.D = 1.17) และพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเห็นด้วยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D=0.66) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย

ตัวแปรต้น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	แปลผล
ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ	4.43	0.65	มาก
บรรทัดฐานส่วนบุคคล	4.20	0.84	มาก
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม	4.36	0.62	มาก
การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล	2.41	1.17	น้อย

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย ทั้ง 4 ด้าน (ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมและการสนับสนุนทางการเงินของรัฐบาล) ซึ่งพบว่าปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม และบรรทัดฐานส่วนบุคคล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในประเทศไทย

ตัวแปรต้น	B	Beta	t	Sig
(Constant)	1.562		4.362	0.000*
ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ	0.041	0.050	0.678	0.499
บรรทัดฐานส่วนบุคคล	0.212	0.275	3.730	0.000*
การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม	0.357	0.311	4.471	0.001*
การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ	0.037	0.082	1.214	0.214

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของมิติด้านบุคคลและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุน ได้แก่ ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการ บรรทัดฐานส่วนบุคคล การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมและการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ โดยสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ อาจเนื่องจากผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่มีทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการในการเข้าร่วมพัฒนาในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่เข้าใจว่าการเข้าร่วมเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ไม่ก่อประโยชน์เท่าที่ควร และแนวทางปฏิบัตินำมาใช้จริงนั้นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่เห็นว่าการเข้าร่วมยังคงไม่ให้ความสำคัญมากพอในแนวทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Novanda and Priatna (2017) พบว่าทัศนคติของผู้ประกอบการไม่สามารถกำหนดพฤติกรรมในการเป็นผู้ประกอบการด้านการทำการเกษตรได้ และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับวิจัยของจริยา กอสุขทวีคุณ (2561) ที่กล่าวว่า การเข้าร่วมหลักสูตรในการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการสามารถยกระดับด้านทัศนคติในการเป็นผู้ประกอบการได้ เนื่องจากครอบครัวและสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา และวิจัยของ Suprehatin and Shidiq (2020) ที่กล่าวว่า นักศึกษามีทัศนคติด้านบวกในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่มองเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ เช่นเดียวกับงานวิจัยของพิมพ์ิกา พูลสวัสดิ์ และตรณีกร สุปันตี (2561) ที่กล่าวว่า ทัศนคติของการเป็นผู้ประกอบการส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ เพียงมีทัศนคติที่ดีทำให้สามารถมีแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการได้

2. บรรทัดฐานส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่เห็นว่าการเข้ามาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และการที่ได้เข้ามาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ทำให้ตนเองได้รับโอกาส อีกทั้งยังได้รับประสบการณ์ในเรื่องการทำการเกษตรนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาธุรกิจเกษตรของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดินันท์ จีระวงค์ และดนุพล หุ่นโสภณ (2558) ที่กล่าวว่า บรรทัดฐานส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อขายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการรับรู้เป็นแรงกระตุ้นพฤติกรรมของคนในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Rezaei et al. (2019) ที่กล่าวว่า บรรทัดฐานกลายเป็นแรงผลักดันสู่พฤติกรรมความตั้งใจของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาต่อเกษตรกรชาวอิหร่าน

3. การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายได้ว่า หากผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ต้องการที่จะตัดสินใจเข้าร่วมเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ จะมีความมั่นใจว่าตัวเองมีความสามารถและมีศักยภาพมากพอที่จะเข้าร่วมเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ และสามารถทำธุรกิจออกมาได้ดีและบรรลุเป้าหมายที่ตัวเองได้วางไว้ อีกทั้งการเข้าร่วมเพื่อพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่จะขึ้นกับตนเองทั้งหมดที่จะตัดสินใจในการเข้าร่วมเพื่อให้ตนเองไปถึงเป้าหมาย และผู้ประกอบการจะมีความพร้อมที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้เป็นผู้ประกอบการในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suprehatin and Shidiq (2020) ที่กล่าวว่า การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของนักศึกษาเกษตรมีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ และมีความเชื่อมั่นว่าประสบการณ์และทักษะจะทำให้ประสบความสำเร็จในธุรกิจ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Awang, et al. (2016) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการในการทำงานเชิงรุกและการเผชิญกับความเสี่ยง ส่งผลต่อการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของ

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศมาเลเซีย ซึ่งคุณลักษณะการทำงานเชิงรุกเพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ ทำให้นักศึกษามีการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ และผลการวิจัยของ Sahoo and Panda (2019) ที่กล่าวว่า การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของการเป็นผู้ประกอบการต้องประกอบไปด้วยการสร้างนวัตกรรม การเผชิญกับความเสี่ยง และการทำงานเชิงรุกที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นผู้ประกอบการจะทำให้ให้นักศึกษามีการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม ถึงความเชื่อมั่นว่าจะประสบความสำเร็จในการเริ่มทำธุรกิจ

4. การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐยังไม่ค่อยเพียงพอต่อธุรกิจที่เปิดใหม่และที่กำลังเติบโตและการสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐมีเงื่อนไขหลากหลายที่ต้องทำความเข้าใจ เกษตรกรบางส่วนไม่ทราบถึงนโยบายการสนับสนุนของภาครัฐที่เพียงพอจึงทำให้ไม่ได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนจากภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Choo and Wong (2006) และ Gelard and Saleh (2011) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐไม่เพียงพอ จึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้ที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการ ไม่สามารถเริ่มต้นประกอบธุรกิจได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของกฤติน โภยวิริยะกุล (2559) ที่กล่าวว่า การสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐไม่มีเพียงพอต่อการสนับสนุนในการผันตัวเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจสตาร์ทอัพ ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ Levie and Autio (2008) ที่กล่าวว่า เงินทุนเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างธุรกิจ หากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ยากทำให้ธุรกิจขาดแคลนเงินทุน ถือเป็นปัจจัยอุปสรรคต่อการเป็นผู้ประกอบการในการเริ่มธุรกิจใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ ทำให้เล็งเห็นถึงความสามารถในการตัดสินใจและการลงมือทำของผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ รวมถึงการรู้จักพิจารณาค้นหาสาเหตุและผลของการกระทำต่อการตัดสินใจ ดังนั้นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ ควรเชื่อมั่นในศักยภาพแล้วการตัดสินใจของตนซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจเกษตรในอนาคตมากยิ่งขึ้น
2. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบรรทัดฐานส่วนบุคคล เกษตรกรรุ่นใหม่จะต้องมีการปลูกฝังในเรื่องของการเป็นผู้ประกอบการ และที่จะควรเชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพของตนเอง เพื่อสร้างความเชื่อส่วนบุคคลให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกระตุ้นความความรู้สึกและความภาคภูมิใจ จึงทำให้ผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดและเกิดความเชื่อมั่นว่าตนนั้นสามารถเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ได้
3. จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนแหล่งเงินทุนจากภาครัฐยังคงมีช่องว่างในการเข้าถึงผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ ดังนั้น ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบการจัดหาแหล่งเงินทุนและส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มเติมในด้านการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในแนวทางการเป็นผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

ใหม่ ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนในการเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรมใหม่ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตงานวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมไปยังองค์กรอื่น ๆ ที่เป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำการวิเคราะห์สามารถนำมาใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรได้ดียิ่งขึ้น และหากมีขอบเขตระยะเวลาการเพิ่มเครื่องมือในการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึกหรือการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายหรือเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2563). *Young smart farmer อนาคตและทิศทางภาคเกษตรไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรรณิการ์ กันธะรักษา, และปริญญมล เลิศตระการนันท. (2558). ทฤษฎีพฤติกรรมที่มีการวางแผนกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่. *วารสารพยาบาลสาร*, 42(2), 169-176. สืบค้น 14 มกราคม 2564 จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/cm nursing/article/view/39443/32628>
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). *ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมไทย 4.0*. สืบค้น 15 มกราคม 2564, จาก shorturl.asia/ldg03
- กฤติน โภยวิริยะกุล. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผันตัวเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสตาร์ทอัพของนักพัฒนาซอฟต์แวร์. *วารสารระบบสารสนเทศด้านธุรกิจ (JISB)*, 5(1), 59-71. สืบค้น 16 มกราคม 2564, จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/213339>
- จริยา กอสุขทวีคุณ. (2561). *การศึกษาแรงจูงใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ)*. สืบค้นจาก <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/4160?mode=full>
- ชุตินันท์ จีระวงษ์, และดนุพล หุ่นโสภณ. (2558). ทักษะคิดบรรทัดฐานเชิงอัตวิสัยและระดับความเกี่ยวข้องของผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจจะซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 32(1), 1-26. สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2564, จาก https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jms_psu/article/view/63472/52125
- ธาดาธิเบศร์ ภูทอง, และสมน ศิริกันต์. (2562). อิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคม สนับสนุนทางด้านการศึกษาและความเชื่อมั่นในตนเองต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจบริการและที่พักพร้อมอาหารเช้าของกลุ่มวัยรุ่นเจนเอเรชั่นซี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้น 11 มกราคม 2564, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/182583/149984>
- พิมพ์ิกา พูลสวัสดิ์, และดรณิกร สุปนต์. (2563). แรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ : กรณีศึกษานักศึกษาธุรกิจในภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารการจัดการ WMS*, 9 (1), 93-100. สืบค้น 26 สิงหาคม จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/wms/article/view/237907>

- อาซวี เตาลานนท์. (2558). *เกษตรก้าวหน้า เกษตรดั้งเดิม*. สืบค้น 5 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://modernagri.blogspot.com/2011/07/blog-post.html>
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes. Journal of Fundamental Research and Theory in Applied Psychology*, 50(2), 179–211. Retrieved Jan 14, 2021, from [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Awang, A., Amran, S., Md Nor, M., Ibrahim, I., & Razali, M. (2016). Individual Entrepreneurial Orientation Impact on Entrepreneurial Intention: Intervening Effect of PBC and Subjective Norm, *Journal of Entrepreneurship, Business and Economics*, 4(2), 94–129.
- Choo, S., & Wong, M. (2006). Entrepreneurial Intention: Triggers and Barriers to New Venture Creations in Singapore. *Singapore Management Review*, 28(2).
- Gelard, P., & Saleh, K. (2011). Impact of some contextual factors on entrepreneurial intention of university students. *African journal of business management*, 5.-Retrieved Jan 17, 2021, from doi:10.5897/AJBM10.891
- Levie, J., & Autio, E. (2008). A theoretical grounding and test of the GEM model. *Small Business Economics*, 31(3), 235-263. Retrieved Jan 18, 2021, from doi:10.1007/s11187-008-9136-8
- Novanda, R., & Priatna, W. (2017). Entrepreneurship intention in agricultural sector of young generation in Indonesia. *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 11, 76-89. Retrieved Jan 17, 2021, from doi:10.1108/APJIE-04-2017-022
- Rezaei, R., Safa, L., Damalas, C. A., & Ganjkanloo, M. M. (2019). Drivers of farmers' intention to use integrated pest management: Integrating theory of planned behavior and norm activation model. *Journal of Environmental Management*, 236, 328-339. Retrieved Jan 10, 2021, from doi:10.1016/j.jenvman.2019.01.097
- Sahoo, S., & Panda, R. K. (2019). Exploring entrepreneurial orientation and intentions among technical university students. *Journal Education + Training*, 61(6), 718-736. Retrieved Jan 8, 2021, from <https://doi.org/10.1108/ET-11-2018-0247>
- Suprehatin, & Shidiq, M. (2020). Determinants of Agripreneurial Career Intentions: Evidence From Agriculture Students. *Jurnal Manajemen dan Agribisnis*, 17. Retrieved Jan 8, 2021, from doi:10.17358/jma.17.2.128